

Verslag Bijpraten met de buurt

- Datum: dinsdag 8 oktober 2019
- Verslag van een informele bijeenkomst voor omwonenden op 8 oktober 2019, georganiseerd door Bureau Marineterrein Amsterdam.
- Voorzitter: Herman Wagter
- Locatie: Commandantswoning (gebouw 001)
- Opkomst: 45 personen

Introductie

Door: Herman Wagter gespreksleider van deze avond

Wat betreft planvorming voor de definitieve fase is er nog steeds weinig nieuws. Er is echter wel veel te vertellen over de huidige, tijdelijke ontwikkelingen.

- We hebben een lange, warme zomer achter de rug met vele duizenden bezoekers die verkoeling kwamen zoeken in het water.
- Tijdens WeMakeThe.City is samen met de buurt een designsprint georganiseerd om te kijken hoe we de verbinding tussen beide kunnen versterken.
- Ook heeft voor de tweede maal een Summer Camp plaatsgevonden. Dit keer draaide alles om het maken van sneakers.
- Er is een start gemaakt met de aanleg van een living lab waar oplossingen voor stedelijke vraagstukken kunnen worden getest.
- En aan het einde van de zomervakantie vonden voor het eerste [De Amsterdamse Waterspelen](#) plaats, een groots waterfestijn waar talloze omwonenden van het Marineterrein verkoeling hebben gezocht en gevonden.

Planvorming: een update

Door: Marlene Rienstra, projectmanager gemeente Amsterdam voor het Marineterrein

Wie doet wat rondom het Marineterrein?

Op 5 december 2013 is de bestuursovereenkomst tussen Rijk en gemeente getekend om gezamenlijk het Marineterrein te ontwikkelen. Het **Rijk is eigenaar** van het gehele Marineterrein plus opstallen. De gemeente vertegenwoordigt het belang van de stad en is verantwoordelijk voor het bestemmingsplan.

Een **stuurgroep** is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het Marineterrein met daarin vertegenwoordigers van Rijk en gemeente én Bureau Marineterrein Amsterdam. Daarboven staat het bestuurlijk overleg tussen de betreffende minister en de burgemeester.

Bureau Marineterrein Amsterdam zorgt voor de tijdelijke invulling van de huidige gebouwen en het terrein met programmering (community, projecten, experimenten), publieke activiteiten (events, bijeenkomsten, open dagen, meet-ups, workshops), exploitatie en beheer.

Er is bij de gemeente ook een **planvormingsteam** voor het Marineterrein samengesteld. Dit team is verantwoordelijk voor het opstellen van de plannen voor de toekomstige definitieve invulling van het Marineterrein en het proces rondom de besluitvorming daarover.

Een **gebiedsteam** van stadsdeel Centrum is betrokken bij de aanpak van de Oostelijke Eilanden, waar Kattenburg deel van uitmaakt. Het gebiedsteam zorgt voor afstemming tussen de buurt en het Marineterrein. Dit betreft de aanpak van de openbare ruimte, het beheer daarvan en de betrokkenheid van bewoners.

Stand van zaken:

Defensie heeft in de zomer van 2018 aangegeven op een groter deel van het terrein te willen blijven dan eerder afgesproken. Dit past echter niet in de plannen die voor de toekomst waren gemaakt. Inmiddels heeft een eerste verkenning plaatsgevonden voor het inpassen van het programma van Defensie in de planvorming. De wensenlijst* van bewoners is daarbij meegenomen. Momenteel vindt een vervolg van die verkenning plaats. Dat zijn vertrouwelijke gesprekken, dus daarover kan niks gemeld worden. Inmiddels heeft ook een bestuurlijke wisseling plaatsgevonden: Victor Everhardt heeft de opgestapte wethouder Udo Kock opgevolgd.

Hoe verder?

Naar verwachting vindt in het eerste kwartaal van 2020 een bestuurlijk overleg plaats. Als er dan een besluit volgt over de omvang van het toekomstige militaire deel van het Marineterrein, kan het planvormingsproces hervat worden. Het uitgangspunt voor dat proces is het principebesluit zoals in juni 2017 door het college van B&W is genomen én de motie daarop van de raad.

* Wensenlijst (terugkerende thema's, opgehaald uit participatieproces rondom Principenota, interviews R-LINK en Bijpraten met de buurt in september 2018):

- aandacht voor maatschappelijke functies en voorzieningen
- groen & maritiem
- wonen als volwaardig onderdeel
- duurzaamheid als leidend motief voor de ontwikkeling
- innovatie/werkgelegenheid: geen eiland op een eiland
- hoogbouw met mate

Omgevingscontract

Door: Menno van Veen, post-doconderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam

Sinds de zomer van 2018 doet de Universiteit van Amsterdam in het kader van het R-LINK*-onderzoeksprogramma onderzoek naar de mogelijkheden van een omgevingscontract voor het Marineterrein.

Een omgevingscontract is een **nieuwe vorm van participatie** bij gebiedsontwikkelingen. In het omgevingscontract staan (bindende) afspraken tussen beleidsmakers en omwonenden, die gemaakt zijn op basis van een onderzoek naar behoeften en mogelijkheden. De huidige, tijdelijke ontwikkelingsfase van Marineterrein Amsterdam biedt een uitgelezen kans om te experimenteren met deze nieuwe vorm van participatie.

In het omgevingscontract staan afspraken over onderwerpen die belangrijk zijn voor de betrokkenen van het Marineterrein zoals participatie, communicatie, voorzieningen en andere onderwerpen. Het heeft geen directe betrekking op de mate van ontwikkeling (zoals de mogelijke hoogbouw) maar wel op hoe overheden, huurders en betrokkenen gedurende die ontwikkeling met elkaar omgaan en hoe de partijen rekening kunnen houden met elkaars wensen, belangen, zorgen en bezwaren.

Er is met tientallen mensen gesproken en twee keer zijn tijdens de bijeenkomst Bijpraten met de buurt de bevindingen gedeeld. Inmiddels heeft Menno van Veen samen met de gemeente Amsterdam en Bureau Marineterrein Amsterdam een raamwerk voor het contract gemaakt waarin de thema's en de uitgangspunten zijn benoemd. Dat contract wordt met de betrokkenen verder uitgewerkt tijdens een bijeenkomst op 27 november 2019.

*R-LINK-onderzoek

Het onderzoek naar het omgevingscontract maakt deel uit van het veel bredere R-LINK-onderzoek naar de stapsgewijze gebiedsontwikkeling van Marineterrein Amsterdam. Ook andere locaties zijn bij dit onderzoek betrokken. Het doel van het onderzoek is om te weten te komen of specifieke afspraken met de omgeving (bewoners, organisaties en bedrijven) bijdragen aan breder draagvlak en meer betrokkenheid.

Vraag en antwoord n.a.v. Omgevingscontract

Vraag: De buurt maakt zich zorgen over verkeersdrukke in de Kattenburgerstraat, naar aanleiding van plannen van de gemeente om de binnenstad elders autoluw te maken. Kan dit meegenomen worden in de afspraken?

Antwoord: De Kattenburgerstraat valt buiten de ontwikkeling van het Marineterrein.

Follow-up designsprint

Door: Margriet Larmit, projectleider Pilot en Haalbaarheidsonderzoek i.o.v. stadsdeel Centrum

In juni 2019, tijdens WeMakeThe.City, is in samenwerking met IJsfontein en stadsdeel Centrum een designsprint georganiseerd met buurtbewoners van de Oostelijke Eilanden en communityleden. Een designsprint is een beproefde methode om in korte tijd, volgens een vast patroon, van een probleemstelling naar een werkende oplossing te komen. Het doel van deze designsprint: een prototype ontwikkelen waarmee de verbinding tussen de buurt en het Marineterrein versterkt kan worden. Uitkomst: M-Lab (werktitel): een maakplaats voor kinderen tussen 8 en 12 jaar, die op het Marineterrein de kans krijgen om te creëren en zich te ontwikkelen, met de hulp van de kennis en expertise van de communityleden van het Marineterrein en buurtbewoners.

Stand van zaken: Op 24 oktober 2019 vindt de evaluatie plaats met alle deelnemers. Dat gaat niet alleen over de uitkomst, maar ook over het proces van de designsprint. Daarna gaat het erom hoe de uitkomst van de designsprint uitgewerkt kan worden. Stadsdeel Centrum heeft geld ter beschikking gesteld voor een pilot en een haalbaarheidsonderzoek. Dit onderzoek wordt de komende tijd uitgevoerd. De planning is als volgt: voor de periode februari–juni 2020 komen er drie series van vier workshops: één bij Cinekid, één bij Codam en één met de kickboks school van de Bijlmerbajes (mogelijk i.s.m. IJsfontein). Deze workshops worden ondergebracht in het naschoolse pakket van jongerenwerk Dock. Het haalbaarheidsonderzoek loopt tegelijkertijd. Ondertussen wordt draagvlak gezocht bij meer organisaties/experts op het terrein en in de buurt voor een voortzetting van het project in seizoen 2020–2021 en daarna.

Vraag en antwoord n.a.v. Follow-up designsprint

Vraag: Is het ook voor andere leeftijden of voor kinderen uit andere buurten?

Antwoord: Dat wordt in het haalbaarheidsonderzoek wel bekeken, maar de primaire doelgroep betreft nu kinderen van de Oostelijke Eilanden in de leeftijd van 8 tot 12.

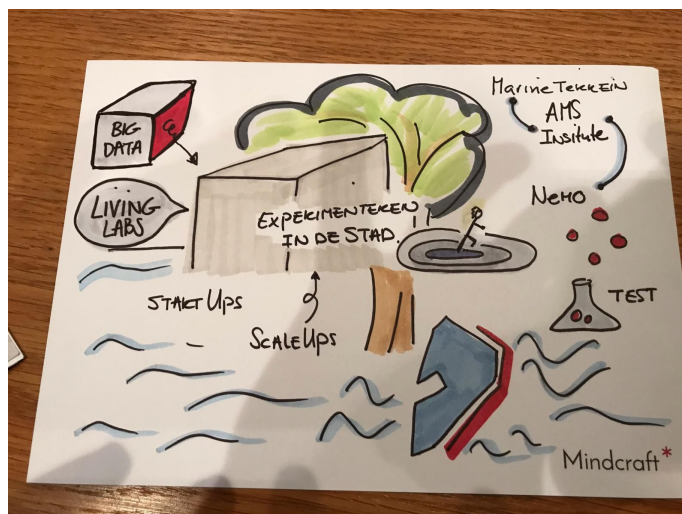
Marineterrein Amsterdam Living Lab

Door: Pim Stevens, projectleider Marineterrein Amsterdam Living Lab

[Marineterrein Amsterdam Living Lab](#)

Marineterrein Amsterdam heeft zich ontwikkeld tot testgebied. Er zijn allerlei vraagstukken waar Amsterdam nu en in de toekomst mee te maken gaat krijgen. Op die vraagstukken zijn alleen antwoorden te vinden door te testen: op de grond, op en in het water en in de lucht. Dat is waar Marineterrein Amsterdam Living Lab voor is. Iedereen met een goed idee kan hier komen testen: niet alleen start-ups, ook grotere partijen zijn welkom, want dan kunnen er ook grotere thema's, zoals zelfrijdend vervoer, onderzocht worden. Er vinden al experimenten plaats, zoals dat van FOODLOGICA, Boombrix en de slimme regenton. Momenteel zijn installaties voor CitySports en Cinderela in opbouw.

Om het publiek op de hoogte te brengen van het feit dat zij zich bevinden in een testgebied, worden er borden gemaakt. Pim Stevens test een aantal schetsen daarvan bij de aanwezigen. De borden kunnen wat de aanwezigen duidelijker wat betreft beeldtaal, bijvoorbeeld door gebruik van kleur. In de tekst - Marineterrein vertrouwd testgebied - vindt men het woord vertrouwd overbodig.

Tijdelijke ontwikkelingen & programma

Liesbeth Jansen, directeur Bureau Marineterrein Amsterdam

In 2019 heeft op het Marineterrein een hele reeks officiële en officieuze openingen plaatsgevonden, waaronder die van Codam, de expositie in NEMO De Studio, de schietbaan, de nieuwe brouwerij van Homeland en de werkplaats van alle academies van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De opening van de nieuwe Archeologiewerkplaats volgt in het nieuwe jaar.

Aan het begin van de zomer vond voor de tweede keer Summer Camp plaats. Dit keer ging het om bedenken, maken en testen van een nieuwe sneaker. Veertig Amsterdamse kinderen hebben hier een heel toffe en leerzame tijd beleefd. Aan het eind van de zomer vond de eerste editie van De Amsterdamse Waterspelen plaats, met massale drukte tijdens een paar heel warme dagen. Het was sowieso weer een erg warme zomer, met heel veel bezoekers uit de buurt en alles is gelukkig zonder grote problemen verlopen. We hebben wel een hoop maatregelen moeten nemen op het gebied van beheer, waaronder het plaatsen van een publiek toilet, de inzet van hosts, een dagelijkse opruimdienst en een fietsparking buiten de poort. Meer projecten om de Voorwerf rustig en toegankelijk te houden volgen.

In het nieuwe jaar volgt dan weer een aantal openingen. Die van Kanteen25 en de koksschool, van een nieuwe afdeling van de HvA en AHK (ArtScience) en van de nieuwe invulling van twee grote werkplaatsen in de laagbouw van gebouw 027. Wat verder weg, na de zomer van 2020, opent een grote interactieve expositie over big data in NEMO De Studio.